

La tombe de Haïm ben Attar à Jérusalem sur le mont des Oliviers.

La lumière dans la matière

L'élan vital

Quel est cet élan vital qui anime les hommes les maintient en vie en les porte dans leur quête de sens ? Pour 'Haim ben Attar (1669-1743) cette énergie est logée dans le monde matériel même depuis la Création.

בראשית פרק ב'

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צְבָאָם

Genèse, chapitre 2

¹ Ainsi furent terminés les cieux et la terre, et toutes leurs légions.

פירוש האור החיים

ואפשר כי לזה רמזו ז"ל בנועם אמריהם (חגיגה יב:) וזה לשונם דקיימי ולא ידעו על מה קיימי ע"כ, הכוונה כי אם היו הנבראים מבחינים הבחנה זו וידעו רום מעלת חיבת הקודש ותשוקת הנבראים לנעלם הנערב ויראו כמה הוא עוצם התקוה והתעצמות דומם זה שהוא העולם אשר מתעצם להתקרב ליהנות מאור המקווה ולא נהג רפיון בשום חלק מסובב העולם ישאו קל וחומר מזה כמה צריך האדם לעשות כי בו נתרבית ההבחנה וההשכלה. גם יש לך לדעת כי להיות שכל הנבראים במלא עולם כל אשר רוח החיוני בו אמרו ז"ל (ילקוט תהלים קנ') כי אין כל נפש מתישבת במקומה כי אם לצד שישנו לנכסף ומקווה מלא עולם הזה לא תגל הנפש את הבשר ולטעם זה האיר ה' עולמו מכבודו וכבודו מלא עולם ונמצא העולם בתוך תוך בוראו ואור הבורא בתוך כל העולם וסובב עולמו ובזה עמד ונתקיים העולם באמצעות התשוקה למצוי

Commentaire du Or Ha'haïm

Ainsi furent terminés: [...] il est probable que ce soit là ce à quoi font allusion nos sages avec cette élégance qui sied à leurs propos quand ils disent: "voilà qu'ils perdurent dans le monde et ils ne savent pas pour quelles raisons ils perdurent".

En effet, si les êtres humains avaient conscience de la dimension qui est la leur, s'ils comprenaient l'éminente noblesse de cette recherche de raffinement et de l'aspiration qui anime les créatures pour l'indéfini impénétrable, s'ils voyaient quelles forces cet espoir attise, quelle énergie loge dans le globe terrestre, cette roche qui fait tout ce qui est en son pouvoir pour se rapprocher et jouir de la précieuse lumière et dont jamais une seule partie du monde ne s'affaiblit, ne devraient-ils pas à fortiori en déduire la responsabilité qui leur incombe d'agir en conséquence, eux chez qui la connaissance et le discernement dominant.

Il te faut savoir par ailleurs que dans la mesure où toutes les créatures témoignent de la plénitude du monde, elles sont réciproquement pleines du souffle de vie qui les fait exister. Voilà ce que nos sages ont dit : "toute âme ne trouve son assise dans la place qui est la sienne qu'en vertu de cette lumière désirée et vivifiante qui emplit le monde. Pour cette raison l'âme ne rejettera pas la chair, Dieu ayant illuminé son propre monde de Sa propre gloire. Plein de Sa gloire le monde se trouve au cœur même du Créateur, et tout en étant au

cœur même de Son propre monde, la lumière du Créateur l'entoure. Le monde se maintient donc et se prolonge en vertu de l'existence du désir présent au sein de l'être".

Traduction: Isabelle Cohen